

#23

REIGL Judit

REIGL JUDIT (1923-2020)

Folyamat | Unfolding, 1974

Olaj, vászon | Oil on canvas, 90,5x125 cm
Jelzés nélkül | Not signed

Kezdő ár | Starting price: 10 000 000 Ft | 27 397 EUR
Becsérték: 20 000 000 - 26 000 000 Ft
Estimate: 54 795 - 71 233 EUR

1. Reigl Judit: Folyamat, 1977
Musée d'Art Moderne de la Ville, Párizs © Adagp, Paris

Reigl Judit idén hagyott itt minket, hosszú élet és hatalmas életmű zárult le így véglegesen. Noha 2012-es debreceni életmű-kiállításával párhuzamosan adott interjúiban rendszeresen jelezte, hogy már alig tud dolgozni, még öt évvel később is bemutatták legújabb rajzait Brüsszelben és Párizsban. Keveseknek adatik meg, de szerencsére megélhette, hogy festményei a világ legnagyobb modern közgyűjteményeiben foglalnak helyet, a nemzetközi aukciókon pedig eladási rekordokat döntenek. Ráadásul azon művészek közé tartozik, akinek nem pusztán egy-egy főműve iránt nagy a kereslet, hanem munkásságának

minden korszaka egyaránt fontos, és nem különben népszerű.

A grandiózus életmű-tárlatok még a legnagyobb alkotók esetén is visszaüthetnek, hiszen a gyengébb alkotások, időszakok ronthatják az összképet, vagy súlyos epigonizmus léphet fel – Reigl művészi korszakai azonban egymásból születnek, szoros kapcsolat áll fenn közöttük, amelyek ugyan önállóan is megállják a helyüket, de együttesen sajátos gondolatrendszert, filozófiát és univerzumot alkotnak. Ezért is vonta a művész végül a *Folyamat* gyűjtőfogalom alá a teljes munkásságát.

2. Reigl Judit: *Folyamat*, 1975
magányűjtemény

Nem véletlen, hogy a 20. század második felének legnagyobb avantgárd irányzatainak főideológusai felgyeltek rá, és kiálltak mellette teljes mellszélességgel. André Breton mint a szürrealizmus új reménységét köszöntötte, és egyfelől tőle remélte az irányzat felrészítését az ötvenes években. Marcelin Pleynet, a híres *Tel Quel* című francia avantgárd (főként strukturalista) folyóirat társfőszerkesztője pedig számtalan alkalommal méltatta Reigl, és francia nyelvű monográfiát is írt róla.² Az ún. posztstrukturalizmus különféle szellemtudományi és filozófiai módszereket jelöl, amelyek a hatvanas évek végén jöttek létre. Jellemzője, hogy kritikusán közelíti meg a strukturalista fogalmakat, a struktúrákat nem statikus képződményekként kezeli,

hanem jobban koncentrál a törésvonalakra és leginkább kialakulásának feltételeire. Pleynet 1975-ben ismerte meg a festőt, ereje teljében, épp amikor a – valódi – *Folyamat* (1973-1980) képcikluson dolgozott. Reigl művészete rendszerint a „kint és bent”-ről, a határvonalakról, az érintkezésekről és kitalítottaságról szól. Itt eljutott odáig, hogy egyszerre mindkettőt megmutatta; sikerült felfednie az ellentétek gyönyörűen komplex kapcsolatát, egyesíteni az ósít (az ösztönt) és modern (kultúra). Reigl sokat beszélt egyes periódusainak módszeréről, az elkészítés folyamata része, és épp olyan fontos, mint a keletkezett mű. Akár egy ősi rituálé vagy performansz. A hatalmas vásznakat szétterítette, körbelógatta műtermének falain,

és akár egyszerre több festményen is dolgozott. Az írás és a zene fontos elemei művészetének, előbbi az automatizmusa miatt, utóbbi egy másik létező struktúra viszonyítási alapjaként. A zene, ami beindítja a folyamatot. Reigl a vászon hátoldalát akril festékekkel kente le, amely taszítja az olajt, így az elülső oldalán csak azok a részek itatódnak át a vizes alapú festékekkel, amelyek kezeletlenek maradtak. Ezáltal egyszerre láthatóvá vált a festmény mindkét oldala. A nyomokból pedig visszakövethető mozgása, ahol erősebbek a foltok ott jobban a felülethez nyomta a szivacsot, míg a halványabbaknál szinte átsuhant. A *Folyamat*ban az anyag és hordozó viselkedésén, a különféle faktúrák tulajdonságainak kiaknázásán túl, maga az alkotás folyamata került a középpontba.

FÖLDES LÉNA

3. A *Tel Quel* folyóirat elindító 1963-ban egy tv-interjúban.
Jobbra elöl Marcelin Pleynet.

¹ A *Tel Quel* folyóirat 1960 és 1982 között jelent meg. A baloldali lap főként a strukturalizmushoz köthető szövegeket publikált, és a korszak legnevesebb gondolkodói szerepeltek benne Derridától kezdve, Foucault-on át Umberto Ecoig vagy Tzvetan Todorovig.
² Marcelin Pleynet: *Reigl*. Adam Biro, Paris, 2001.

